

Ekonomi nedir?

- **Kitlik:** Toplumdaki sinirli kaynaklar
- **Ekonomi:** Sinirli kaynakların toplum tarafından nasıl yönetileceğini inceleyen sosyal bilim dalı, örneğin;
 - İnsanların neyi satın alacaklarına, ne kadar çalışmalarına, biriktirmelerine ve harcamalarına karar vermeleri
 - Firmalar ne kadar üreteceklerine, kaç işçi alacaklarına karar vermeleri
 - Toplum temel kaynaklarının ulusal savunma, çevre koruması, tüketim malları arasında nasıl paylaşılacağına karar vermeleri

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

0

İnsanların karşılaştıkları sorunlar

Butun kararlar sorunlar içerir. Örneğin:

- Sınavdan önce dışarı çıkmak, ders çalışmak için daha az zamana sebep olur.
- Daha fazla tüketmek için daha fazla çalışmak gerekir, bu da dinlenmek için daha az zamana sebep olur.
- Elbise satın almak için yapılan harcamayla kitap satın alınabilir.

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

1

- Toplumun karşılaştığı sorunlar:
etkinlik vs. eşitlik
- **Etkinlik:** Toplumun sinirli kaynaklardan en üst düzeyde faydalanması
- **Eşitlik:** Kaynakların toplumdaki insanlar arasında aynı miktarda dağıtılması
- Sorunlar: Eşitliği artırmak için zenginden fakire gelir dağıtılabilir. Ancak, bu insanların çalışma isteklerini azaltacağı için ekonomik büyümeyi engeller.

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

2

Herhangi bir şeyin maliyeti, onu elde etmek için neden vazgeçtinizdir.

- Karar vermek, farklı alternatiflerin kar ve maliyetlerini karşılaştırmaya bağlıdır.
- Herhangi bir ürünün **fırsat maliyeti**, o ürünü elde etmek için neden vazgeçtinizdir.

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

3

Örneğin:

Fırsat maliyeti...

- Okula gitmenin fırsat maliyeti sadece verdığınız ücret, kitap parası değil, aynı zamanda başka bir yerde çalışıyor olsaydınız kaybettiğiniz gelirdir.
- Film izlemenin fırsat maliyeti sadece bilet parası değil, aynı zamanda sinemada harcadığınız zamandır.

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

4

Rasyonel insanlar marjinde karar verir

Rasyonel insanlar

- Sistematiik olarak amaçlarına ulaşmak için elinden geleni yapan kişiler
- Karar verirken marjinal değişimlerin kar ve maliyetini hesaplarlar

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

5

Ornekler:

- Öğrenci master için okumaya devam etmek isterse, okula ödeyeceği miktar ile başka bir yerde çalışmasından elde edeceği geliri karşılaştırır.
- Firma yöneticisi ürün miktarını artırmak istese, işçi ve diğer maliyetlerle elde edeceği geliri karşılaştırır.

6

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

- Rasyonel insanlar tesviklere göre hareket ederler.

Ornekler:

- Benzin fiyatları arttığı zaman, insanlar hybrid arabaları daha fazla satın alırlar.
- Sigarada vergiler artınca, gençlerdeki sigara kullanım oranı azalır.

7

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

- **Piyasa**: satıcı ve alıcılardan oluşan topluluk
- “Ekonomik aktiviteleri organize etmek için”
 - Ne tür ürün üretilmesi
 - Nasıl üretmek
 - Ne kadar
 - Kim (üretilen ürünleri kim alacak)

8

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

- Piyasa ekonomisinde kaynaklar üretici ve tüketiciler arasında merkezi bir yönetim olmaksızın tahsis edilir.

- Adam Smith, *The Wealth of Nations* (1776):

Tam rekabetin bulunduğu piyasalarda kişiler kendi çıkarları için en iyi kararları verirken, dolaylı olarak toplum için de en iyi kararı vermiş olurlar. “**an invisible hand**”

9

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

- “**An invisible hand**” :
 - Satıcı ve alıcıların etkileşimleri fiyatı belirler.
 - Her fiyat alıcıya olan değer ile malın üretim maliyetini yansıtır.
 - Kendi çıkarlarını düşünen firmalar ve tüketiciler fiyatları belirlerken çoğu zaman dolaylı olarak toplumun refahi içinde en iyi fiyatı belirlemiş olurlar.

10

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

Hükümetler bazen piyasaların gelişmesinde yardımcı olurlar

- Hükümetin rolü: **güvenliği sağlamak etc.**
- Eğer bir yerde güvenlik yeterli değilse, insanlar daha az çalışır, üretme ve yatırım yapma eğiliminde olurlar.

11

© 2012 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

- **Piyasa basarisizligi:** Kaynakların piyasada etkin bir şekilde kullanılmaması
- Sebepler:
 - **Dissallıklar**, üretim veya tüketim faaliyetinin dışarıya olan negatif yan etkileri (ör. hava kirliliği)
 - **Piyasa gucu**, tek bir alıcı veya satıcının piyasa üzerindeki fiyat belirleme gucu (ör. monopol)
- Hükümet bu durumlarda **etkinliği** artırabilir.

12

Bir ülkenin yaşam standardı ürettiği mal ve hizmetlere bağlıdır.

- Ülkeler arasındaki yaşam standartlarında çok büyük farklılıklar vardır:
 - Zengin ülkelerdeki ortalama gelir fakir ülkelerden on kat daha fazladır.
 - Amerikadaki yaşam standardı yüz yıl öncesine göre sekiz kat daha fazladır.

13

- Yaşam standardını belirlemede ki en büyük etken: **verimlilik**, bir kişinin ürettiği mal ve hizmet miktarı.
- Verimlilik çalışanlara sağlanan teknoloji ve ekipmanlara bağlıdır.

14

Hükümet çok fazla para basınca fiyatlar artar.

- **Enflasyon:** fiyatlardaki genel artış
- Uzun dönemde, paranın miktarındaki artış enflasyona ve dolaylı olarak paranın değerinin düşmesine sebep olur.
- Hükümetin daha fazla para basması, enflasyonda daha hızlı artışa sebep olur.

15

Enflasyon ve İssizlik

- Kısa vadede (1–2 yıl), çoğu ekonomik politikalar enflasyon ve işsizlik arasında ters orantıya sebep olur.

16

- Ekonomiklerin iki rolü nelerdir ve ne farkları vardır?
- Ekonomik faaliyetlerin dongsel akımı semasındaki faktörler nelerdir?
- Üretim olanakları eğrisinin fırsat maliyeti ile olan ilgisi nedir?
- Mikroekonomi ve Makroekonomi arasındaki farklar nelerdir?
- Pozitif ve Normatif ekonomi ayrımı

- **E**konomiklerin iki rolü vardır:
 1. Bilim adamı: model kurarak ekonomiyi açıklamaya çalışır
 2. Politik danışman: kurulan modelleri test edip uygular.
- Birinci rolde bilimsel metodlar kullanılıp teoriler açıklanmaya çalışılır.

Varsayım & Model

- Varsayımlar dünyayı anlamamızda kolaylık sağlar.
- Örneğin: Uluslararası ticarete çalışırken, iki ülke ve iki mal varsayımında bulunuruz. Realistik değil, fakat iki ülke arasındaki ticari ilişkiyi anlamamızda yardımcı olur.
- **Model:** Karmaşık iktisadi olay ve olguların, algılanabilir boyutlara indirgenmesi amacıyla, soyut ancak gerçeğe yakın bir biçimde basitleştirilmiş gösterimi.

İlk Model: Ekonomik faaliyetlerin dongsel akım seması

- Paranın piyasalardan ev halkı ve firmalara nasıl aktarıldığını gösterir.
- İki çeşit "aktör":
 - ev halkı
 - firmalar
- İki piyasa:
 - ürün piyasaları
 - Faktör piyasaları

Üretim Faktörleri

- **Üretim Faktörleri:** mal ve hizmetleri üretmek için kullanılan kaynaklar
 - emek
 - doğal kaynaklar
 - sermaye (üretimde kullanılan binalar & makineler)

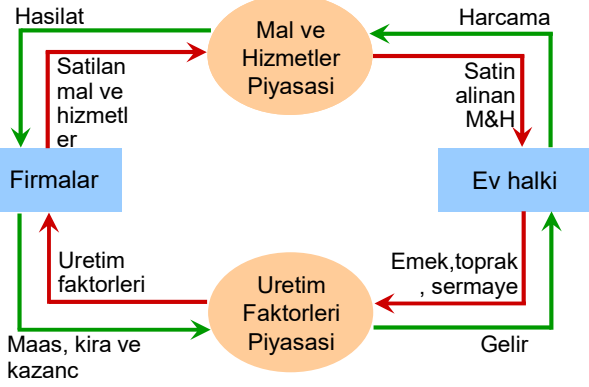
Ev halkı:

- Üretim faktörlerine sahiptirler ve bunu firmalara gelir karşılığında satar veya kiralarlar.
- Mal ve hizmetleri satın alır ve tüketirler.

Firmalar:

- Üretim faktörlerini satın alırlar veya kiralar. Satın aldıkları üretim faktörlerini kullanarak mal ve hizmet üretirler.
- Ürettikleri mal ve hizmetleri satarlar.

Ekonomik faaliyetlerin dongusel akim semasi

6

İkinci Model:

Uretim Olanaklari Egrisi

- **Uretim olanaklari egrisi (UOE):** mumkun olan kaynaklara ve teknolojiye bagli olarak ekonominin uretebilecegi iki malin kombinasyonunu gosteren grafik.
- **Ornek:**
 - İki mal: bilgisayar ve bugday
 - Bir kaynak: emek (saat ile olculuyor)
 - Uretim icin ekonomi 50,000 calisma saatine sahip.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

7

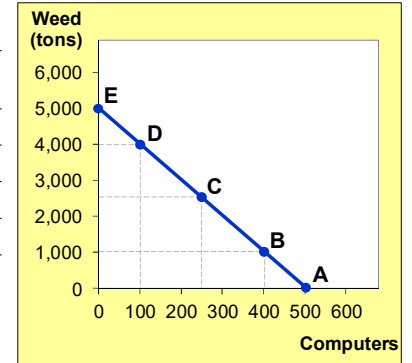
UOE Ornek

- Bir bilgisayar üretmek 100 çalışma saati gerektirir.
- Bir ton bugday üretmek 10 çalışma saati gerektirir

	Çalışma saati		Uretim	
	Bilgisayar	Bugday	Bilgisayar	Bugday
A	50,000	0	500	0
B	40,000	10,000	400	1,000
C	25,000	25,000	250	2,500
D	10,000	40,000	100	4,000
E	0	50,000	0	5,000

UOE Ornek

Grafik noktalar	Uretim	
	Bilgisayar	Bugday
A	500	0
B	400	1,000
C	250	2,500
D	100	4,000
E	0	5,000

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

9

1

UOE üzerindeki noktalar

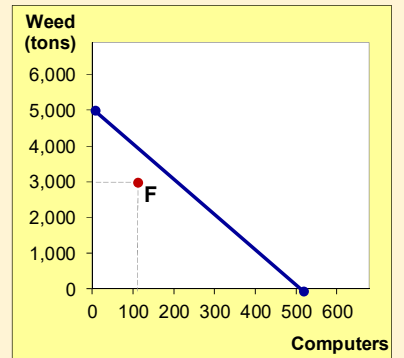
- A.** Grafikte 100 bilgisayar ve 3000 ton bugdayi gösteren noktayı bulun ve F ile belirtin. Bu noktada ekonominin üretim yapması mümkün müdür? Mümkünse neden veya neden mümkün değildir?
- B.** Sonrasında 300 bilgisayar ve 3500 ton bugdayi gösteren noktayı bulun ve G ile belirtin. Bu kombinasyondaki iki malin üretimi mümkün müdür?

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

1

Cevap

- **F noktası:** 100 bilgisayar, 3000 ton bugday
- **F noktası 40,000 saat çalışmayı gerektirir.** Mümkün fakat etkin değil: herhangi iki maldan daha fazla elde edilebilir.

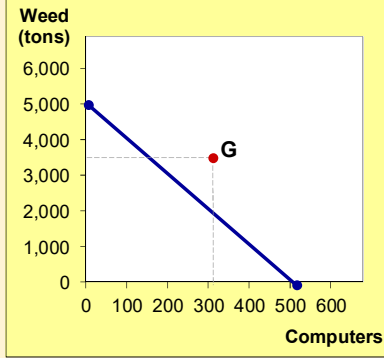

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

1

Cevap

- **G noktası:**
300 bilgisayar,
3500 ton buğday
- **G noktası 65,000**
çalışma saati
gerektirir.
Mumkun degil
cunku ekonomi
50,000 çalışma
saati ile sinirli.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

UOE: Su ana kadar ogrendiklerimiz

UOE üzerindeki noktalar (örneğin A – E)

- mumkun
- etkin: bütün kaynaklar tamamiyle kullanilmiştir.

UOE in altındaki noktalar (örneğin F)

- mumkun
- etkin degil: bazı kaynaklar kullanilmamistir.

UOE disındaki noktalar (örneğin G)

- mumkun degil

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

13

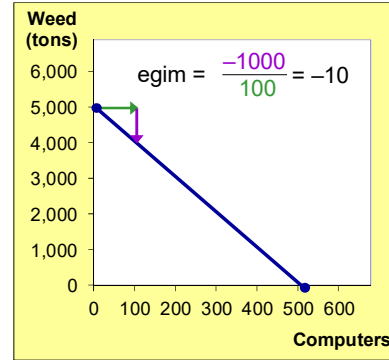
UOE ve Firsat Maliyeti

- Hatirlama: Bir urunun **firsat maliyeti**, o urunu elde etmek için neden vazgeçtinizdir.
- UOE üzerinde hareket edince kaynakların (ex. emek) hangi mal için kullanılması gerektiği değişir.
- Toplumun karşılaştığı ödünleşim: Bir maldan daha fazla elde etmek demek diğer bir maldan vazgeçmek demektir.
- UOE in eğimi malın diğer mal türünden fırsat maliyetini gösterir.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

14

UOE ve Firsat Maliyeti

Bir bilgisayarın
firsat maliyeti 10
ton buğdaydır.

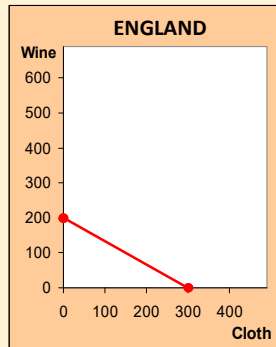
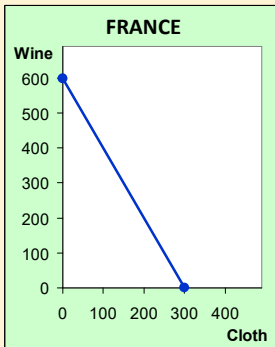
© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

15

2

UOE ve Firsat Maliyeti

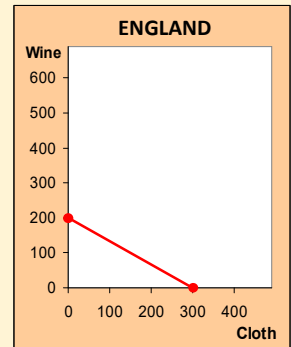
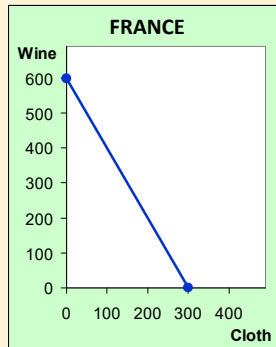
Hangi ülkede elbisenin fırsat maliyeti daha düşüktür?

2

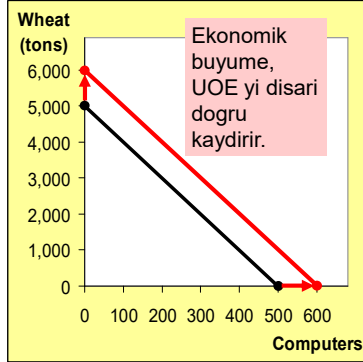
Cevap

İngiltere, UOE in eğimi Fransa da daha yüksektir.

Ekonomik buyume ve UOE

Ekstra kaynaklarla veya teknolojiadaki gelişmelerle, ekonomi daha fazla bilgisayar veya bugday veya ikisinin kombinasyonunu uretebilir.

18

UOE nin sekli

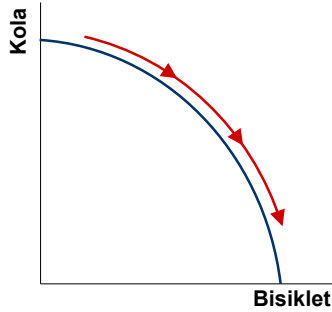
- UOE düz veya orjine göre iç bukey olabilir
- Düz veya iç bukey olması, kaynakların bir maldan başka bir mala aktarılınca oluşan fırsat maliyetine bağlı.
- Eğer fırsat maliyeti sabit kalırsa, UOE düz bir çizgi olur.
(Bir önceki örnekte bilgisayarın fırsat maliyeti 10 ton bugdaydı.)
- Eğer ekonomi bir maldan daha fazla üretmeye başlarsa ve o malın fırsat maliyeti artarsa, UOE orjine göre iç bukeydir.

19

Neden UOE iç bukey olabilir

Ekonomi kaynakları koladan bisiklet üretmeye aktardıkça:

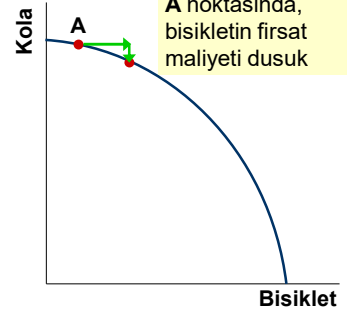
- UOE daha dikey olur.
- bisikletin fırsat maliyeti artar.

20

Neden UOE iç bukey olabilir

A noktasında, işçilerin çoğu (bisiklet üretmekte uzman olanlar dahil), kola üretmek için çalışıyorlar. Bundan dolayı, bisiklet elde etmek için çok fazla kola üretmekten vazgeçmek gerekmiyor.

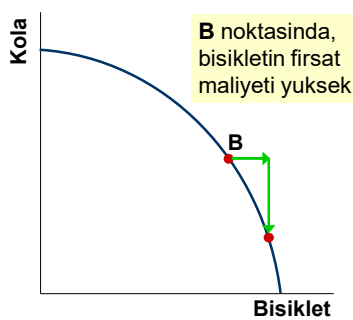

21

Neden UOE iç bukey olabilir

B noktasında, işçilerin çoğu bisiklet üretmektedir. Kola üretmekte uzman olan kişi sayısı azalmıştır.

Daha fazla bisiklet üretmek, kola üretmekte uzman olan kişilerin bisiklet üretmeye başlaması demek ve bu da kola üretiminde yüksek düşüğe sebep olur.

22

Neden UOE iç bukey olabilir

- Farklı çalışanlar farklı yeteneklere sahip olunca, bir malın fırsat maliyeti de sabit olmaz ve bu da UOE nin iç bukey olmasına sebep olur.
- Farklı kaynakların farklı fırsat maliyetlerine sahip olması da UOE nin iç bukey olmasına sebep olur.
(e.x, farklı topraklar farklı ürünlerin yetişmesi için uygundur).

23

UOE: Özet

- Mumkun olan kaynaklara ve teknolojiye bagli olarak ekonominin uretebilecegi iki malin kombinasyonunu gosterir.
- UOE odunlesim, firsat maliyeti, etkinlik, issizlik ve ekonomik buyume gibi kavramlari gosterir.
- Ic bukey UOE artan firsat maliyetine isaret eder.

24

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

Mikroekonomi and Makroekonomi

- **Mikroekonomi** firmaların ve tüketicilerin davranışlarını ve piyasada birbirleriyle olan ilişkilerini inceler.
- **Makroekonomi** ise ekonomiye daha geniş bakar; örneğin enflasyon, işsizlik ve ekonomik büyüme.

25

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

Politik danışman olarak ekonomici

- Bilim adamı olarak, ekonomistler **pozitif önermeler** de bulunarak nedir sorusuna cevap ararlar.
- Politik danışman olarak, ekonomistler **normatif önermeler** de bulunarak ne veya nasıl olmalı sorusuna cevap ararlar.

3

Aşağıdakilerden hangisi “pozitif” ve hangisi “normatif”?

- Hükümet para miktarını artırıncı fiyatlar artar.
- Hükümet daha az para basmalıdır.
- Ekonomiyi canlandırmak için vergi indirimi gerekmektedir.
- Hamburgerdeki fiyat artışı tüketicilerin malı için olan talebini artırır.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

3
Cevap

- Hükümet para miktarını artırıncı fiyatlar artar.
Pozitif
- Hükümet daha az para basmalıdır.
Normatif

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

ACTIVE LEARNING 3
Answers

- Ekonomiyi canlandırmak için vergi indirimi gerekmektedir.
Normatif
- Hamburgerdeki fiyat artışı tüketicilerin malı için olan talebini artırır.
Pozitif

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

OZET

- Bilim adami olarak,ekonomiciler uygun varsayimlarla olusturduklari modellerle dunyayi aciklamaya calisirlar.
- Iki basit model: Ekonomik faaliyetlerin dongusel akim semasi ve Uretim olanaklari egrisi
- Mikroekonomi firmalarin ve tuketicilerin davranislarini ve birbirleriyle olan iliskilerini inceler. Makroekonomi ise ekonominin geneliyle ilgilenir.
- Politik danisman olarak, ekonomiciler dunyayi gelistirmek adina fikir verirler.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise as a permanent, exclusive right for electronic use.

Sorular:

- Alicilerin (tüketici) mallara olan taleplerini etkileyen faktörler nelerdir?
- Satıcıların (üretici) mallara olan arzlarını etkileyen faktörler nelerdir?
- Bir malın fiyatını ve satış miktarını arz ve talep nasıl belirler?
- Arz ve talebi etkileyen faktörlerdeki değişimler, piyasa fiyatını ve miktarını nasıl etkiler?

Piyasalar ve Rekabet

- Belli bir ürün için alıcı ve satıcıların oluşturduğu topluluğa **piyasa** denir.
- Çok sayıda alıcı ve satıcının oluşturduğu ve herhangi birisinin fiyatı etkileyemeyeceği piyasalara **rekabet piyasası** denir.
- Tam rekabet piyasasında:**
 - Butun mallar birbir aynidir.
 - Piyasada o kadar alıcı ve satıcı vardır ki, bunlardan herhangi biri tek başına piyasa fiyatını etkileyemez. Bundan dolayı fiyat belirleyici değil, "**fiyat alıcı**"lardır.
- Bu bölümde bütün piyasaları tam rekabet piyasası sayacağız.

Talep

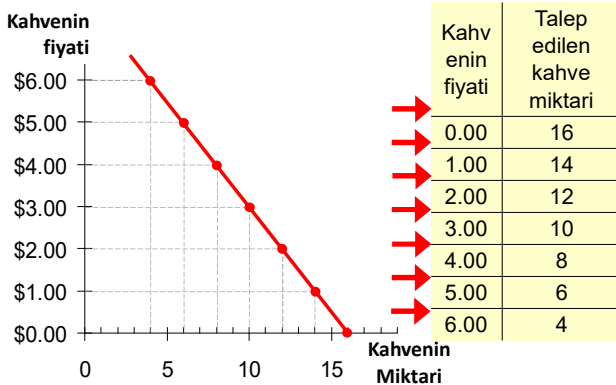
- Bir ekonomide bütün tüketicilerin satın almayı planladıkları mal miktarına **talep edilen miktar** denir.
- Talep kanunu:** Fiyat arttıkça talep edilen miktar azalır, fiyat azaldıkça talep edilen miktar artar.

Talep Çizelgesi

- Talep çizelgesi:** Malın fiyatı ve talep edilen miktarı arasındaki ilişkiyi gösteren tablo.
- Örnek: Ayşe'nin kahve için olan talebi.
- Ayşe'nin tercihleri talep kanununa uymaktadır.

Kahvenin fiyatı	Talep edilen kahve miktarı
0.00	16
1.00	14
2.00	12
3.00	10
4.00	8
5.00	6
6.00	4

Ayşe'nin Talep Çizelgesi & Eğrisi

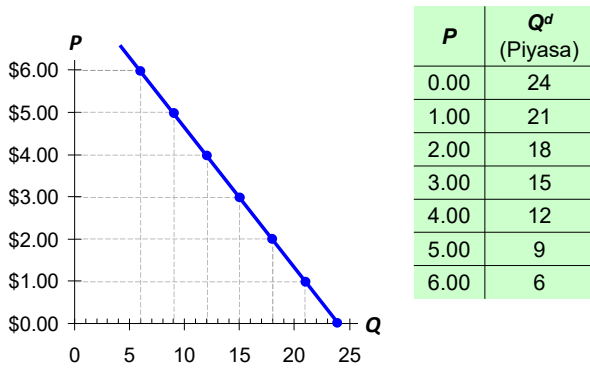

Piyasa Talebi & Kişisel Talep

- Piyasada talep edilen miktar, bütün alıcıların talep ettikleri miktarların her fiyat için toplamıdır.
- Farz edelim ki piyasa sadece Ayşe ve Ali'den oluşmakta. (Q^d = talep edilen miktar)

Fiyat	Ayşe'nin Q^d		Ali'nin Q^d		Piyanın Q^d
0.00	16	+	8	=	24
1.00	14	+	7	=	21
2.00	12	+	6	=	18
3.00	10	+	5	=	15
4.00	8	+	4	=	12
5.00	6	+	3	=	9
6.00	4	+	2	=	6

Kahve için piyasanın talep eğrisi

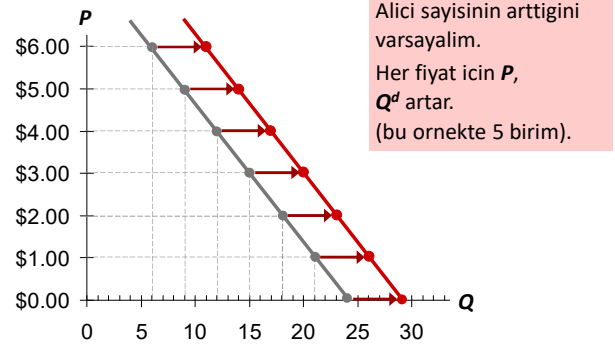

Talep eğrisini degistiren etkenler

- Diğer bütün etkenler sabit kaldığı varsayımı altında talep eğrisi fiyatın talep edilen miktarı nasıl etkilediğini gösterir.
- Bu etkenlerdeki değişim talepte bir değişime sebep olur.

Talep eğrisini degistiren etkenler:
Alicilarin sayisi

- Alicilerin sayısında artış olduğunda, her fiyat için talep edilen miktar artar ve bu da talep eğrisini sağa kaydırır.

Talep eğrisini degistiren etkenler:
Alicilarin sayisi

Talep eğrisini degistiren etkenler: Gelir

- **Normal mallar** için olan talep gelir ile pozitif ilişkilidir.
- Gelirde artış olduğunda, her fiyat için normal mallara talep edilen miktar artar ve bu da talep eğrisini sağa kaydırır
- **Düşük mallar** için olan talep gelir ile negatif ilişkilidir.
- Gelirde artış olduğunda, her fiyat için düşük mallara talep edilen miktar azalır ve bu da talep eğrisini sola kaydırır.

Talep eğrisini degistiren etkenler: İlişkili
diğer malların fiyatı

- İki mal eğer **ikame mal** ise bir malın fiyatındaki artış diğer mala olan talebi artırır.
- Örnek: pizza ve hamburger.
Pizzanın fiyatındaki artış hamburger için talebi artırır ve bu da hamburgerin talep eğrisini sağa doğru kaydırır.
- Diğer örnekler: Cola ve Pepsi, laptop ve bilgisayar, çay ve kahve...

Talep egrisini degistiren etkenler: **Iliskili diger mallarin fiyati**

- Iki mal eger **tamamlayici mal** ise bir malin fiyatındaki artis diger mala olan talebi azaltir.
- Ornek: bilgisayar ve yazilim.
Bilgisayarın fiyatındaki artis yazilima olan talebi azaltir ve bu da yazilimin talep egrisini sola dogru kaydirir.
- Diger ornekler: araba ve benzin, cay ve seker fotograf makinesi ve film...

Talep egrisini degistiren etkenler: **Tercih**

- **Tercih** bir mal lehine geliyorsa talep artar, bir mal aleyhine geliyorsa talep azalir.
- Ornek:
Doktorlar balik, domates gibi bazi gida maddelerinin saglik icin cok yararli oldugunu vurguluyorlarsa, insanların tercihi o gida maddeleri lehinde gelisir ve o mallara olan talep artar.

Talep egrisini degistiren etkenler: **Gelecege donuk fiyat ve gelir beklentisi**

- Beklentiler insanların satin alma kararlarini etkiler. Fiyatlarda artis beklenirse o mallara olan simdiki talep artar, fiyatlarda azalma beklenirse talep azalir.
- Ornekler:
 - Eger insanlar gelirlerinin artacagi beklentisi icindelerse, pahalli restoranlardaki harcamalari artar.
 - Eger ekonomik kriz varsa ve insanlar islerini kaybetme konusunda kaygi icindelerse, yeni araba alimina olan talepleri azalir.

Ozet: Alicilari etkileyen etkenler

Etken	Degisim
Fiyat	...talep egrisi D üzerinde hareket eder
Alicilarin sayisi	... D saga veya sola kayar
Gelir	... D saga veya sola kayar
Iliskili diger mallarin fiyati	... D saga veya sola kayar
Tercih	... D saga veya sola kayar
Beklentiler	... D saga veya sola kayar

1

Talep Egrisi

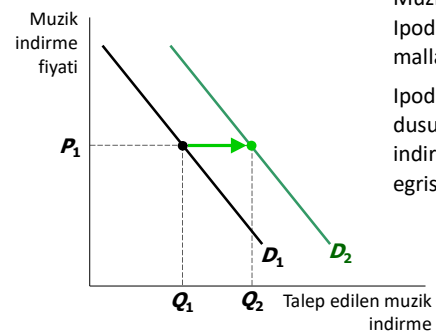
Asagidaki uc farkli durum icin muzik indirmelerinin talep egrisini ciziniz

- Ipodların fiyatı düşerse
- Muzik indirmelerinin fiyatı düşerse
- CD lerin fiyatı düşerse

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a limited distribution with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

1

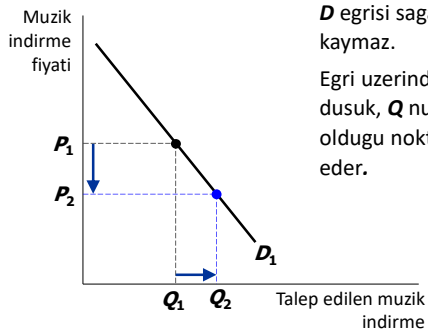
A. Ipodların fiyatı düşerse

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a limited distribution with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

1

B. Muzik indirme fiyatlarındaki düşüş

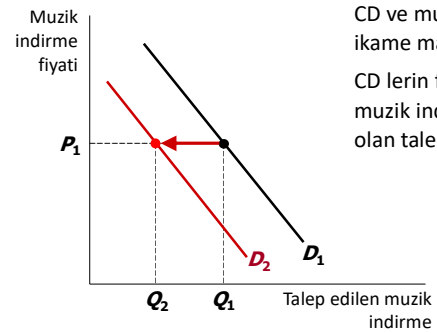
D eğrisi sağa veya sola kaymaz.

Eğri üzerinde P nin düşük, Q nun yüksek olduğu noktaya hareket eder.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise as a part of a printed product or service for classroom use.

1

C. CD lerin fiyatı düşerse

CD ve muzik indirme ikame mallardır.

CD lerin fiyatı düşerse muzik indirme için olan talep sola kayar.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise as a part of a printed product or service for classroom use.

Arz

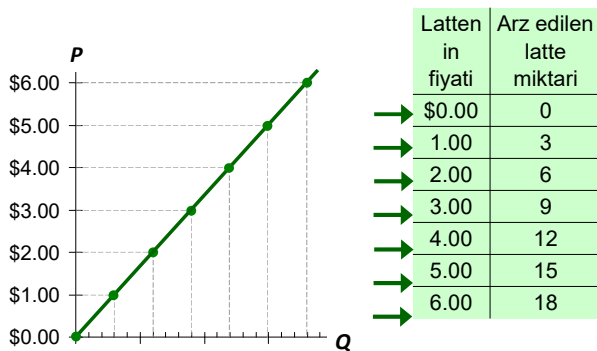
- Bir ekonomide bütün üreticilerin satmayı planladıkları mal miktarına **arz edilen miktar** denir.
- Arz kanunu:** Fiyat arttıkça arz edilen miktar artar, fiyat azaldıkça arz edilen miktar azalır.

Arz Cizelgesi

- Arz çizelgesi:**
- Malin fiyatı ve arz edilen miktar arasındaki ilişkiyi gösteren tablo.
- Örnek: Starbucksın latte arzı
- Starbucksın tercihleri arz kanununa uymaktadır.

Latten in fiyatı	Arz edilen latte miktarı
0.00	0
1.00	3
2.00	6
3.00	9
4.00	12
5.00	15
6.00	18

Starbucks in Arz Cizelgesi ve Eğrisi

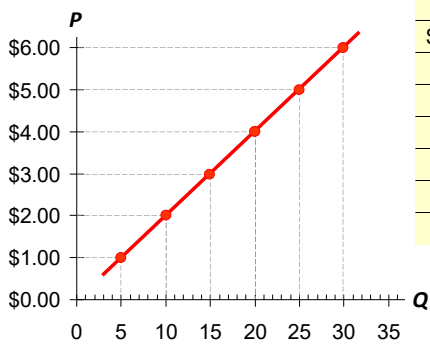

Piyasa Arzi & Kişisel Arz

- Piyasada arz edilen miktar, bütün satıcıların arz ettikleri miktarların her fiyat için toplamıdır.
- Farzedelim ki piyasa sadece Starbucks ve Newyork Cafe den oluşmakta. (Q^s = arz edilen miktar)

Fiyat	Starbucks		Newyork Cafe		Piyasa Q^s
0.00	0	+	0	=	0
1.00	3	+	2	=	5
2.00	6	+	4	=	10
3.00	9	+	6	=	15
4.00	12	+	8	=	20
5.00	15	+	10	=	25
6.00	18	+	12	=	30

Piyasa Arz Egrisi

P	Q ^s (Piyasa)
\$0.00	0
1.00	5
2.00	10
3.00	15
4.00	20
5.00	25
6.00	30

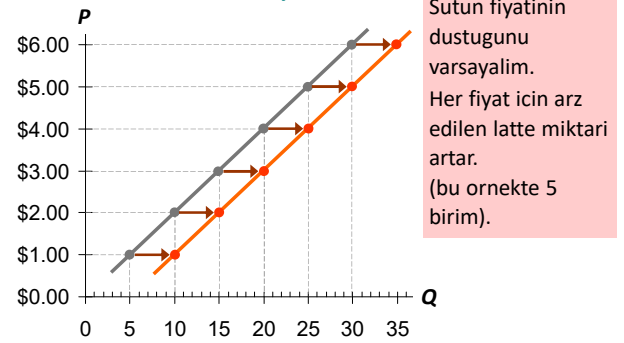
Arz egrisini degistiren etkenler

- Diger butun etkenler sabit kaldigi varsayimi altinda arz egrisi fiyatin arz edilen miktari nasil etkiledigini gosterir.
- Bu etkenlerdeki degisim arzda degisime sebep olur.

Arz egrisini degistiren etkenler: Girdi fiyatları

- Girdi fiyatlarına örnek: maas, ham maddelerin fiyatı.
- Girdi fiyatlarındaki düşüş, üretimi daha karlı hale getirir. Firmalar üretimi artırır ve bu da arz egrisini **S** sağa doğru kaydırır.

Arz egrisini degistiren etkenler: Girdi fiyatları

Arz egrisini degistiren etkenler: Teknoloji

- Bir birim çıktının üretilmesi için ne kadar girdi gerektiğini teknoloji belirler.
- Maliyeti düşüren teknolojik gelişmeler girdi fiyatlarındaki düşüş ile aynı etkiye sahiptir; **S** egrisi sağa doğru kayar.

Arz egrisini degistiren etkenler: Firmaların sayısı

- Firmaların sayısında artış olduğunda, her fiyat için arz edilen miktar artar ve bu da arz egrisini sağa kaydırır.

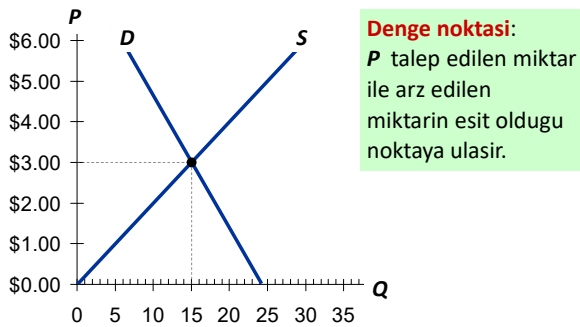
Arz egrisini degistiren etkenler: Beklentiler

- Ornek:
 - Orta-doguda yasanan olaylar petrol fiyatlarında artis beklentisine sebep olur.
 - Sonuc olarak petrol ureticileri arzi azlatip daha sonra yuksek fiyattan satmayi dusunurler.
 - S egrisi sola dogru kayar.
- Genel olarak, saticilar fiyatlarda bir degisiklik beklerlerse, arzi ona gore degistirirler.
(*Eger mal kolay bozulabilir ozellige sahip degilse)

Ozet: Saticilari etkileyen etkenler

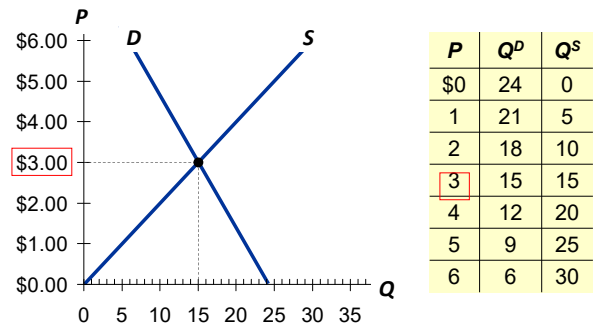
Etken	Degisim...
Fiyat	...arz egrisi S boyunca hareket eder
Girdi fiyatları	... S egrisi saga sola kayar
Teknoloji	... S egrisi saga sola kayar
Firmaların sayısı	... S egrisi saga sola kayar
Beklentiler	... S egrisi saga sola kayar

Arz ve Talep

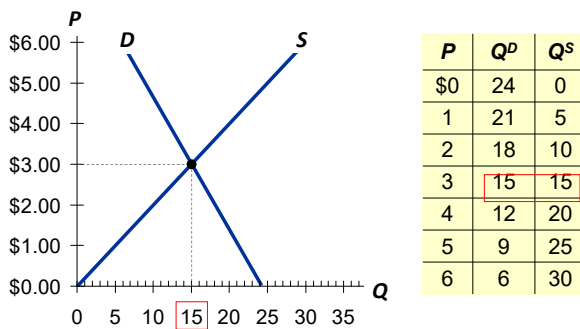
Denge fiyatı:

talep edilen miktar ile arz edilen miktarı birbirine eşitleyen fiyat **denge fiyatı**dır

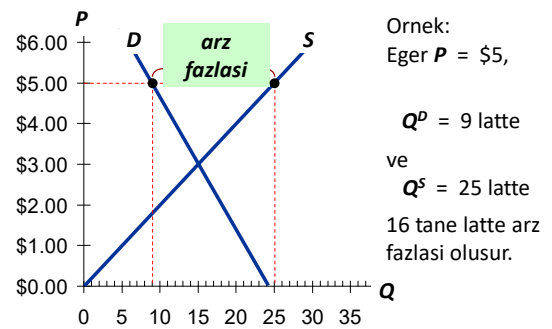
Denge miktarı:

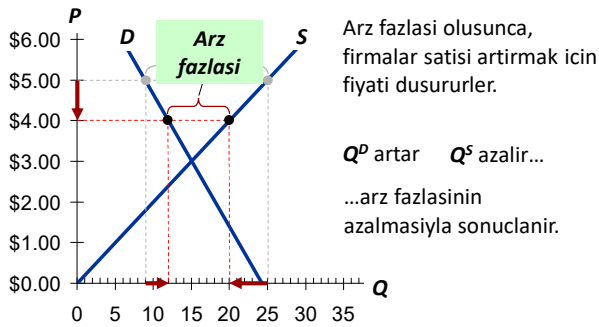
denge fiyatındaki talep ve arz edilen miktardır.

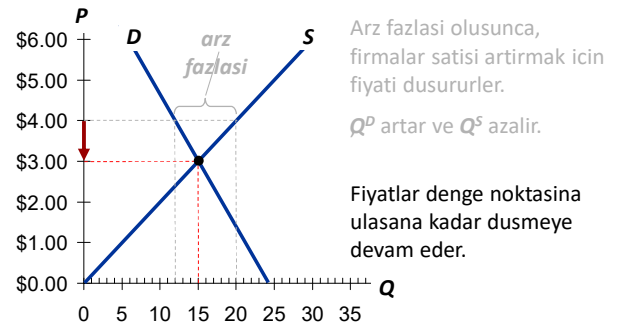
Arz fazlası(fazlalık) :

arz edilen miktar talep edilen miktardan fazla ise

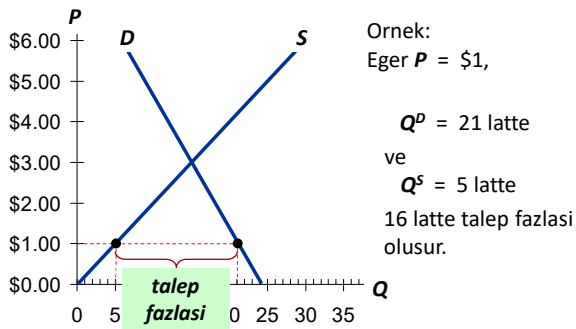

Arz fazlasi(fazlalik) :**Arz fazlasi(fazlalik):**

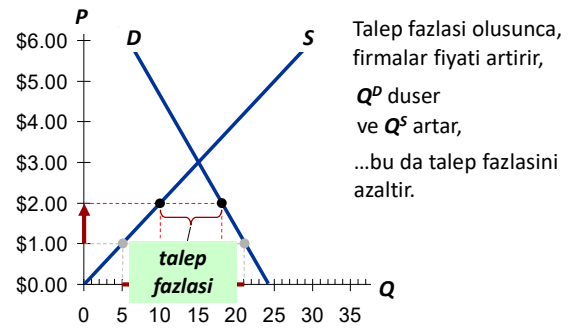
arz edilen miktardan talep edilen miktardan fazla ise

Talep fazlasi(kitlik):

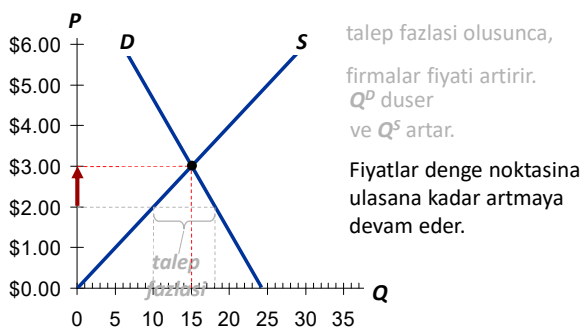
talep edilen miktardan arz edilen miktardan fazla ise

Talep fazlasi(kitlik):

talep edilen miktardan arz edilen miktardan fazla ise

Talep fazlasi(kitlik):

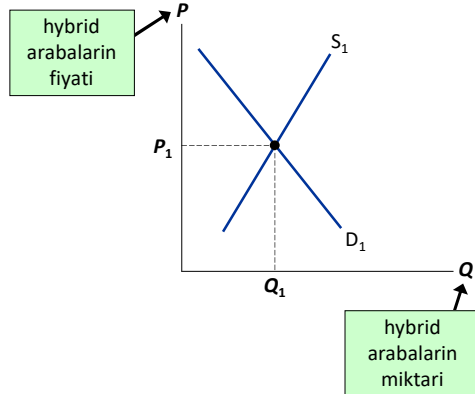
talep edilen miktardan arz edilen miktardan fazla ise

3 basamakta denge noktasındaki değişimi analiz etmek

Herhangi bir olayın etkisini belirlemek için,

1. Olayın S egrisini, D egrisini, veya her ikisini degistirdigine karar verin.
2. Egrinin hangi yonde degistigine karar verin .
3. Arz ve talep grafigini kullanarak denge P ve Q nasıl degistigine karar verin.

Ornek 1: Hybrid arabaların piyasası

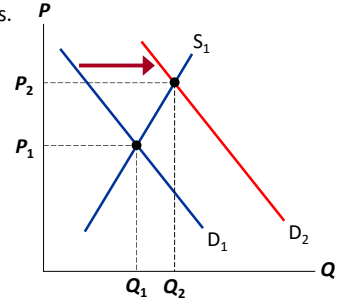
Ornek 1: Talepte degisme

Olay:

Benzin fiyatlarındaki artis.

STEP 1: D egrisi kayar.**STEP 2:** D saga kayar**STEP 3:**

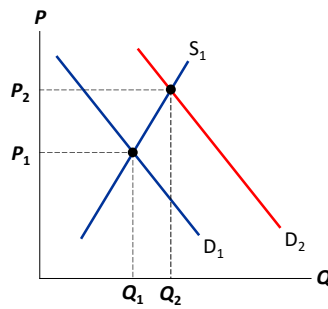
Bu degisim hybrid arabaların fiyatını ve miktarını artırır.

Ornek 1: Talepte degisme

Note: P arttiginda, S egrisi degismemesine ragmen ureticiler daha fazla hybrid araba arz eder.

**Her zaman egrinin
saga sola kaymasi
ve egri boyunca
hareket etmesi
arasinda dikkatli
olun.**

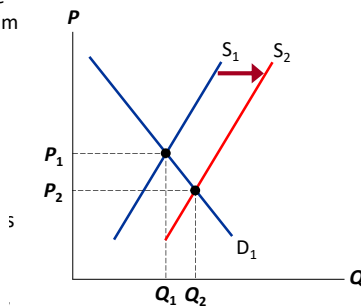
Degisim ve Egri Boyunca Hareket

- **Arzda degisim:** S egrisini degistiren etkenler olustugunda, S egrisinde degisim olur. (or. teknoloji veya maliyet)
- **Arz edilen miktarda degisim:** P degismesi, sabit S egrisi boyunca harekete sebep olur.
- **Talepte degisim:** D egrisini degistiren etkenler olustugunda, D egrisinde degisim olur. (or. gelir veya alıcıların sayısı)
- **Talep edilen miktarda degisim:** P degismesi, sabit D egrisi boyunca harekete sebep olur.

Ornek 2: Arzda degisim

Olay: Yeni teknoloji ile hybrid arabaların üretim maliyetleri düşer.**STEP 1:** S egrisi kayar.**STEP 2:** S saga dogru kayar.**STEP 3:**

Bu degisim fiyatları düşürür ve miktarı artırır.

Ornek 3: Arz ve talepte degisim

Olaylar:

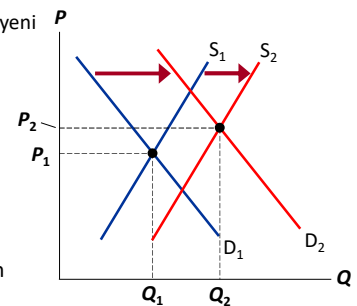
Benzin fiyatları artar ve yeni teknoloji ile üretim maliyetleri düşer.

STEP 1:

Her iki egri kayar.

STEP 2:

Her iki egride saga dogru kayar.

STEP 3: Q artar, fakat P degisim belirsizdir :Eger talep arzdan fazla artarsa, P de artar.

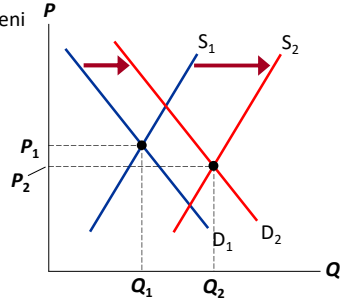
Ornek 3: Arz ve talepte degisim

Olaylar:

Benzin fiyatları artar ve yeni teknoloji ile üretim maliyetleri düşer.

STEP 3, devami.

Eğer arz talepten fazla artarsa, P düşer.

3

Arz ve talepte degisim

3 basamak metodunu kullanarak asagidaki olayların muzik indirmelerin denge fiyatına ve miktarına olan etkilerini analiz edin.

- Olay A: CD lerin fiyatlarındaki azalma
 Olay B: Muzik indirme satıcılarının her sarkı için ödedikleri telif hakkının maliyetinin düşmesi.
 Olay C: A ve B olayları aynı anda gerçekleşirse.

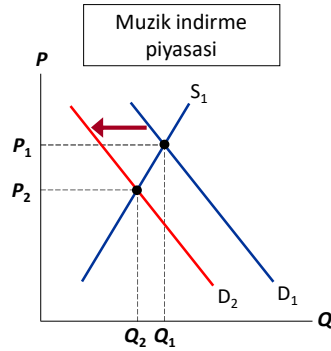
© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

3

A. Cd lerin fiyatlarındaki azalma

STEP

1. D eğrisi kayar
2. D eğrisi sola doğru kayar
3. P ve Q azalır.

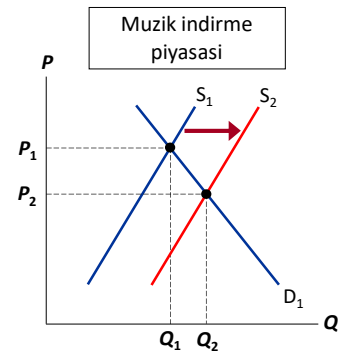
© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

3

B. Telif haklarının maliyetinin düşmesi

STEP

1. S eğrisi kayar
2. S eğrisi sağa kayar
3. P azalır, Q artar.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.

3

C. CD lerin fiyatlarındaki azalma ve telif haklarının maliyetinin düşmesi

STEP

1. Her iki eğri kayar.
2. D sola kayar, S sağa kayar.
3. P azalır

Q değişimi belirsizdir:
 Talepteki azalma, Q u azaltır,
 arzdaki artış Q u artırır.

© 2013 Cengage Learning. All Rights Reserved. May not be copied, scanned, or duplicated, in whole or in part, except for use as permitted in a license distributed with a certain product or service or otherwise on a password-protected website for classroom use.